

परिवर्तन गाउँपालिकाका स्वास्थ्य चौकीहरुको सामाजिक परिक्षणको प्रतिवेदन

आ.व. ०७९/०८० (सन् २०२३) को
सामाजिक परिक्षण प्रतिवेदन, २०८०

स्वास्थ्य संस्थाहरुको सामाजिक परिक्षण कार्यक्रम

स्थान : परिवर्तन गाउँपालिका पुतलाचौर रोल्पा

मिति : २०८१/०३/०५ गते

सहजिकरण

विकास तथा चेतना समाज
नेपाल दाढ

आयोजक

परिवर्तन गाउँपालिका
स्वास्थ्य शाखा
रोल्पा

सहजीकरण

ग्रामिण विकास तथा चेतना समाज दाढ

प्रतिबेदक

रीमा बि.सी.

सामाजिक परिक्षक

सुशासन, तथा लैगिंग समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण विषय विज्ञ

भूमिका

परिवर्तन गाउँपालिकाले स्वास्थ्य संस्थाहरु मार्फत आफ्नो स्थापनाकालदेखि स्वास्थ्य विषयमा सामाजिक रूपान्तरणका विभिन्न गतिविधिहरु कार्यान्वयन गर्दै आएको छ । संस्थाको परिकल्पना अनुसार सामाजिक न्याय, स्वास्थ्यअधिकार, सामाजिक, आर्थिक तथा नागरिक अधिकार र सुशासनको क्षेत्रमा कार्यहरु गर्दै आएको छ । यस पालिकाकाले आम नागरिकको स्वास्थ्य अधिकारको सुनिश्चिता गर्दै पालिकाका नागरिकहरुको आर्थिक सामाजिक तथा साँस्कृतिक अधिकारका क्षेत्रमा पुऱ्याएको योगदानको सम्बन्धमा अध्ययन गरी सामाजिक परीक्षण प्रतिवेदन तयार गरिएको हो । यो सामाजिक परीक्षणमा परिवर्तन गाउँपालिकाका स्वास्थ्य संस्थाहरुको आर्थिक वर्ष २०७९/०८० (सन् २०२३) मा भए गरेका क्रियाकलापको अध्ययन गरिएको छ । स्वास्थ्य संस्थाले गरेका विभिन्न गतिविधिहरु र तथ्यांकका आधारमा यो परीक्षण गरिएको छ ।

संस्थाद्वारा संचालित कार्यक्रमहरु गत आ.व.मा कसरी काम भयो र उक्त कामले लक्षित समुदायको जीवनमा पारेको सकारात्मक प्रभावको आदान प्रदान गर्ने जुन जमको गर्यो यो आफैमा एक उत्तरदायित्वको अब्बल नमुना हो । स्थानीय निकाय (आर्थिक प्रशासन) नियमावली, २०६४ को नियम २०१ (१) बमोजिम स्थानीय निकायहरूले एक आर्थिक वर्षमा समग्र सामाजिक जिम्मेवारी पुरा गरे नगरेको सम्बन्धमा लेखाजोखा, विश्लेषण र मूल्यांकन गर्नुपर्ने प्रावधान रहेको छ । स्थानीय तहको सामाजिक परीक्षण गर्नका लागि स्थानीय विकास मन्त्रालयले स्थानीय निकाय सामाजिक परीक्षण कायविधि २०६७ जारी गरेको छ । यसै गरी स्थानीय तहको सामाजिक परीक्षण सम्बन्धी निर्देशिकाले सार्वजनिक निकायहरूले पनि यसैलाई आधार मानेर गर्नुपर्छ । यस निर्देशिकाले विशेष गरी गैरसरकारी संस्थाहरुलाई इङ्गित गरेको छ । त्यसै गरी सुशासन प्रवर्द्धन रणनीति कार्ययोजना २०७४ ले पनि कुन कुन सामाजिक जवाफदेहिताका औजारहरुको सार्वजनिक निकायले प्रयोग गर्नुपर्छ भनी किटान गरेको छ । यसै निर्देशिकाको परिधी भित्र रहेर गरिएको यो परीक्षणले परिवर्तन गाउँपालिकाको स्वास्थ्य शाखाले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र गरेको सामाजिक विकास वा प्रभावको अवस्थाको प्रतिनिधित्व गर्दछ ।

यस सामाजिक परीक्षणको कार्य सम्पन्न गर्ने कार्यविधिमा उल्लेख भएका विधिहरु प्रयोग गरिएको छ । सामाजिक परीक्षण गर्नका लागि जिम्मेवारी दिनहुने परिवर्तन गाउँपालिकाका अध्यक्ष सुक बहादुर बुढा मगर, उपाध्यक्ष कलादेवी खत्रेनी, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत प्रेम जिएम, स्वास्थ्य शाखा प्रमुख दिपक घर्ती मगर, बडा अध्यक्ष ज्युहरु स्वास्थ्य शाखा प्रमुख तथा स्वास्थ्यकर्मीहरु, फिल्ड सहायक खेगेन्द्र सुनार, ग्रामिण विकास तथा चेतना समाज दाढका अध्यक्ष श्री शोभाराम डाँगी अन्य कर्मचारी मित्रहरुलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

यसैगरी अनुसन्धानको क्रममा आफ्नो महत्वपूर्ण समय तथा पृष्ठपोषण प्रदान गर्नुहुने स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधिहरु, कर्मचारी ज्युहरुमा विशेष आभार प्रकट गर्न चाहन्छु । यस सामाजिक परीक्षण प्रक्रिया अन्तर्गत प्रारम्भिक प्रतिवेदन आदान प्रदान सत्रमा प्रत्यक्ष रूपमा आफ्नो अमुल्य विचार तथा सल्लाह सुझाव प्रदान गर्नुहुने सम्पुर्ण महानुभावहरुलाई हृदयदेखि नै नमन गर्न चाहन्छु ।

सुशासन अरुलाई देखाउने नभई आचरण, व्यवहार वा शैलीमा रूपान्तरण त्याई आत्मसात तथा नमुना बन्ने र निरन्तर गरिरहनुपर्ने पक्ष हो । यस संस्थाले नेपालको सामाजिक परीक्षण सम्बन्धी नीतिले नागरिक समाजका संस्थाहरु आफुले गरेको कामको प्रभाव मुल्यांकन, लेखाजोखाका साथै सदैव पारदर्शी, जवाफदेही तथा उत्तरदायी बनिरहन्छन भन्ने उदाहरण प्रस्तुत गरेको छ । यस कार्यका लागि सिंगो पालिका र स्वास्थ्य शाखाको टिमलाई आत्मदेखि प्रशंसा गर्न चाहन्छु र आगामी दिनमा समेत सामाजिक जवाफदेहिताको पक्षलाई निरन्तरताको लागि अपेक्षा समेत गर्दछु । यो प्रतिवेदनमा सुधारका धेरै पक्षहरु रहन सक्छन् । यद्यपी संस्थाले आगामी दिनमा समेत यस्ता कार्यहरु सम्पादन गर्ने अवसर प्रदान गर्नेछ भन्ने शुभेच्छा व्यक्त गर्दै प्रतिवेदनमा सकारात्मक र सिर्जनात्मक सुझावको अपेक्षा गर्दछु ।

विषयसूची

१. पृष्ठभूमि	१
२. सामाजिक परिक्षणको उद्देश्य:	१
३. सामाजिक परीक्षणमा अपनाइएको प्रकृया	२
४. सामाजिक परिक्षणले समेटेका प्रमुख क्षेत्रहरु.....	२
४.१ बार्षिक वजेट.....	२
५. सामाजिक परिक्षणको अध्ययन विधि र प्रकृया	२
क) अन्तर्राष्ट्रीय	२
ख) पूर्व तयारी.....	२
ग) सेवा.....	२
६. अध्ययनको	सिमा
	(Limitations)
	३
सीमा.....	३
दायरा.....	३
७. सामाजिक परिक्षण कार्यक्रममा सूचना लिएका सेवा प्रदायक, सेवाग्राही र स्वास्थ्यकर्मीहरु र व्यवस्थापन	३
समितीका पदाधिकारीहरुको संख्यात्मक विवरण.....	३
७.१ कार्यक्रमको संचालन विधि.....	४
७.२ प्रारम्भिक प्रतिवेदन प्रस्तुतीकरण तथा छलफल.....	४
७.३ संस्थागत परियोजनाका मुख्य मान्यता.....	४
८. सेवा प्रवाह गर्न समन्वय र सहकार्य.....	४
८.१ कुरेली स्वास्थ्य चौकी का सबल पक्षहरु.....	४
८.२ राड्सी स्वास्थ्य चौकीका सबल पक्षहरु	४
८.३ केवली स्वास्थ्य चौकीका सबल पक्षहरु.....	४
८.४ पाढ्यावाङ्ग स्वास्थ्य चौकी सबल पक्षहरु.....	५
८.५ राड्कोट स्वास्थ्य चौकी सबल पक्षहरु.....	६
८.६. आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र सबल पक्षहरु.....	६
९. स्वास्थ्य सेवामा पहुँच एवं उपयोगको अवस्था.....	७
९.१. स्वास्थ्य संस्थाहरुमा सेवा प्रवाहको पहुँचको अवस्था.....	८
९.२ स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तर र स्वास्थ्यकर्मीहरुको उपलब्धता.....	९
१०. स्वास्थ्य संस्थाहरुको सबल पक्ष, सुधार गर्नुपर्ने पक्ष, अवसर र चुनौती.....	१०
११. संस्थागत सुधारका लागि सुझावहरु.....	१८
१२. सेवा प्रवाहबाट लाभान्वित समुहहरु.....	१८
१३. सामाजिक परिक्षण कार्यक्रममा सहभागिहरुबाट आएका सुझावहरु.....	१९
१४. निष्कर्ष तथा उपसंहार	१९
अनुसुचिहरु	
अनुसुची १: सन्दर्भ सामग्रीहरु.....	१९
अनुसुची २: सहभागीहरुको विवरण	२०
अनुसुची ३: सामाजिक परीक्षण भेलाको आचार-संहिता	२२
अनुसुची ४: १ स्वास्थ्य संस्थाहरुको अभिलेखिकरण (हस्तान्तरण, दाखिला, निकासा आदि) अभ्यास.....	२३
अनुसूची ४.२ सामाजिक परिक्षणका क्रममा खिचिएका तस्वीर.....	२७

१. पृष्ठभुमी

सुचनाको हक सम्बन्धि ऐन २०६४ र राष्ट्रिय स्वस्थ्य नीतिमा सामाजिक लेखा परिक्षणलाई विशेष जोड दिएको छ । सामाजिक लेखा परिक्षण एक निरन्तर प्रक्रिया हो । स्वास्थ्य क्षेत्रलाई छुट्याएको बजेट प्रभावकारी रूपले कार्यान्वयन गर्न र स्वास्थ्य क्षेत्रमा प्रशासनिक तथा आर्थिक भ्रष्टाचार र अनियमितता हुन नदिन सामाजिक लेखापरिक्षणलाई एक महत्वपूर्ण कडिको रूपमा लिइन्छ । स्वास्थ्य क्षेत्रको सामाजिक लेखा परिक्षण सार्वजनिक भेलामा सेवाग्राही र सरोकारवालाहरुको रोहबरमा गरिन्छ ।

स्वास्थ्य संस्थाको समग्र गतिविधिको नियमितता, पारदर्शिता, प्रभावकारीता, कार्यदक्षता र सान्दर्भिकताबारे सेवाग्राही र सरोकारवालाले आफ्नो अनुभव, बुझाई र दृष्टिकोणको आधारमा गरिने विश्लेषण, मुल्यांकन, र पृष्ठपोषण गर्ने प्रक्रियालाई सामाजिक लेखापरिक्षण भनिन्छ । सामाजिक परिक्षणले सेवाग्राही र सेवा प्रवाह गर्ने वीचमा समझदारी र सहयोगमा वृद्धि गराई संस्थाको समग्र कार्यदक्षता सुधारमा मदत गर्दछ ।

परिवर्तन गाउँपालिकाले पालिकाभित्र रहेका ५ ओटा स्वास्थ्य चौकी एक आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र गरी ६ ओटा संस्थाहरु रहेका छन् । यी स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट संचालित सेवाहरु र सुविधाहरुका बारेमा ६ वटै स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट सामाजिक परिक्षण कार्य सञ्चालन कार्यविधि, २०७०(संसोधन, २०७३) बमोजिम लिएको विवरण आमभेलामा प्रस्तुत गरी यो प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

परिवर्तन गाउँपालिका अन्तर्गत सञ्चालन भएको स्वास्थ्य संस्थाहरुको सामाजिक परिक्षण कार्यक्रम ग्रामिण विकास तथा चेतना समाज रोल्पाको सहजीकरण र परिवर्तन गाउँपालिकाको आर्थिक सहयोगमा सम्पन्न भएको थियो ।

परिवर्तन गाउँपालिका कुरेली स्वास्थ्य चौकी, राङ्गी स्वास्थ्य चौकी, केवरी स्वास्थ्य चौकी, पाञ्चावाङ्ग स्वास्थ्य चौकी, राङ्गेट स्वास्थ्य चौकी र आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र नाफे गरी ६ वटा स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट कार्यान्वयन भएका कार्यक्रमहरु, सेवा तथा सुविधाहरु नागरिक समक्ष प्रवाह गरिसकेपछि नागरिकहरुसँग सेवाप्रवाहलाई पारदर्शी, प्रभावकारी, जवाफदेही बनाई कार्य सम्पादनमा सुधार ल्याउने उदेश्यले सामाजिक लेखा परिक्षण कार्यक्रमको सहजीकरण गर्ने संस्था ग्रामिण विकास तथा चेतना समाज रोल्पाद्वारा तयार गरिएको प्रतिवेदन हो ।

२. सामाजिक परिक्षणको उद्देश्य:

- स्वास्थ्य संस्थाहरुको स्वास्थ्य व्यवस्थापन प्रणालीलाई सुदृढीकरण गर्ने ।
- स्वास्थ्य संस्थाहरुको नीति, अभ्यासहरु र कार्यरत कर्मचारीहरुको व्यवहारमा जवाफदेहिता पारदर्शिता र स्वास्थ्य संस्थाहरुले दिने सेवाहरुको तत्परतामा अभिवृद्धि गर्ने ।
- सेवाग्राहिलाई प्रभावकारी र गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा पुऱ्याउने कार्यका लागी मदत पुऱ्याउने ।
- समुदायलाई स्वास्थ्य सम्बन्धि कार्यक्रमहरु आफ्नो हो भन्ने भावना जगाउन प्रेरित गर्ने ।
- सेवाग्राही तथा सरोकारवालाहरुको सुभाव र पृष्ठपोषणद्वारा स्वास्थ्य सेवा व्यवस्थापनमा सुधार ल्याउने ।
- स्वास्थ्यकर्मीहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
- समुदायमा प्रदान गरिने सेवाहरुको पहुँच बढाउने र गुणस्तरमा सुधार ल्याउने ।
- लक्षित समुदायको चेतना अभिवृद्धि गरी स्वास्थ्य सेवाहरु उपयोग गर्नलाई सशक्त र सक्षम गराउने ।

३. सामाजिक परिक्षणमा अपनाइएको प्रक्रिया

- स्वास्थ्य संस्थाको बस्तुस्थिती अवलोकन
- आम भेलाको तयारी, सुचना संकलन र विष्लेषण
- आमभेलाको आयोजना
- कार्ययोजना निर्माण
- प्रतिवेदन तयारी र पेश

४. सामाजिक परिक्षणले समेटेका मुख्य क्षेत्रहरु :

- स्वास्थ्य सेवाहरुका बारेमा जानकारी
- संस्था र व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित विषयहरु
- स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तर
- समन्वय

४.१ आ.व.०७९/०८० को लागि पालिकागत तथा स्वास्थ्य चौकीगत बजेट

क्र.स.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	बजेट
	परिवर्तन गाउँपालिका स्वास्थ्य शाखाको जम्मा बजेट	निश्चित तर्फ जम्मा बजेट ३६००००। (स्थानीय सरकार) (३ प्रतिशतको हाराहारी) खर्च २४,२३,७४३। शास्त्र जम्मा बजेट ३,२०,५०,०००।- खर्च २,६५,८५,९३२.८६।
१.	कुरेली स्वास्थ्य चौकी	कूल बजेट: रु ६,६२,४३८ खर्च भएको बजेट रु ६,६१,३९९ खातामा बाँकी ६००। मात्र
२.	राङ्गी स्वास्थ्य चौकी	कूल बजेट: रु. ५,७१,८००। खर्च भएको बजेट रु ३०४६००। (आ.व ०७९,०८०) खातामा भएको रकम जम्मा २,६७,२००। मात्र
३.	केवरी स्वास्थ्य चौकी	
४.	पाढ्हावाङ्ग स्वास्थ्य चौकी	जम्मा बजेट रु.४,५०,१३८.५८। जम्मा खर्च रु.२,६२,२४०। बाँकी खाता रु.१,८७,८९।
५.	राङ्गोट स्वास्थ्य चौकी	जम्मा बजेट रु १,९४,५००।- जम्मा खर्च रु. १४६७८।- बाँकी रकम रु. ३८,२१।-
६.	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र नाफे	जम्मा बजेट रु १ लाख खर्च रु. १ लाख

५. सामाजिक परिक्षण कार्यक्रम आयोजना भएको मिति :

स्वास्थ्य संस्थाको नाम प्रारम्भिक बैठक गरिएको मिति आमभेला सहित सामाजिक परिक्षण आयोजना भएको मिति

क्र.स.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	प्रारम्भिक बैठक गरिएको मिति	स्थलगत अध्ययन,छलफल सूचना संकलन गरेको मिति
१.	परिवर्तन गाउँपालिकामा र कुरेली स्वास्थ्य चौकीमा	जेठ २८ गते २०८१	जेठ २८ गते छलफल तथा स्थलगत अनुगमन तथा सूचना संकलन
२.	राङ्गी स्वास्थ्य चौकी	जेठ २९ गते २०८१	जेठ २९ गते २०८१

३.	केवरी स्वास्थ्य चौकी	३० जेठ २०८१	जेठ ३० गते २०८१
४.	पाल्घावाङ्ग स्वास्थ्य चौकी	३१ जेठ २०८१	जेठ ३१ गते २०८१
५.	राड्कोट स्वास्थ्य चौकी	२ असार २०८१	असार २ गते २०८१
६.	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र	३२ जेठ २०८१	जेठ ३२ गते २०८१

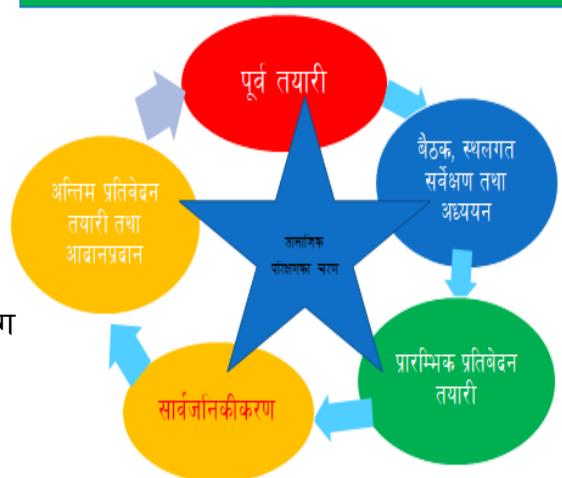
क) अन्तरवार्ता

यस सामाजिक परिक्षणको क्रममा स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधिहरु, स्थानीय सेवाग्राही स्वास्थ्य संस्था व्यवस्थापन समितीका पदाधिकारीहरु, अहेव, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका, विद्यालयका बालबालिकाहरु, स्वास्थ्य आमा समूहका सदस्यहरु र केही सेवाग्राहीहरु लगायत सेवाग्राहीहरुसँग समेत सेवाका विषयमा कुराकानी गरिएको छ।

ख) पूर्व तयारी

बैठक, स्थलगत सर्वेक्षण तथा अध्ययन प्रारम्भिक प्रतिवेदन तयारी
सार्वजनिकीकरण अन्तिम प्रतिवेदन तयारी तथा आदान प्रदान
अन्तिम प्रतिवेदन तयारी

सामाजिक परिक्षणका चरण

ग) सेवा प्रवाह गर्न समन्वय

स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्न परिवर्तन गाउँपालिका, वडा कार्यालय, स्वास्थ्य क्षेत्रमा काम गर्ने विकास साभेदार संस्थाहरु, स्वास्थ्य आमा समूहरु, महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका स्वास्थ्य कार्यालय, रोल्पा, स्वास्थ्य मन्त्रालय लगायतका संस्थाहरुसँग समन्वय र सहकार्य गर्दै कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरेको पाइएको छ।

६. अध्ययनको सिमा (Limitations(Limitations

सीमा

- संस्थाबाट उपलब्ध भएका कागजात, सीमित सरोकारवालासँग गरिएको छलफलको आधारमा तयार गरिएको हो।
- तसर्थ यसले सबै अधिकारवाला तथा लाभान्वीत समूह तथा सरोकारवालाको दृष्टिकोण नसमेट्न पनि सक्छ।

दायरा

- आर्थिक वर्ष २०७९/२०८० (सन् २०२३) मा स्वास्थ्य संस्थाले गरेको क्रियाकलाप, उपलब्धीहरु, चुनौति तथा सिकाइहरु अध्ययन विश्लेषण र सरोकारवाला समक्ष जानकारी दिने।
- ती क्रियाकलापहरुका उपलब्धी तथा प्रभावकारिता विषयमा लक्षित तथा लाभान्वीत समूह तथा अन्य सरोकारवालाहरुको दृष्टिकोण संकलन गरी प्रकाश पार्ने।
- आगामी दिनमा सुधार गर्नुपर्ने कुरामा सरोकारवालाहरुको मन्तव्य साथै सुझाव संकलन गर्ने।

७. सामाजिक परिक्षण कार्यक्रममा सुचना लिएका सेवा प्रदायक, सेवाग्राही र स्वास्थ्य कर्मीहरु र व्यवस्थापन समितीका पदाधिकारीहरुको संख्यात्मक विवरण

क्र.सं.	स्वास्थ्य संस्थाको नाम	सुचना संकलन		
		महिला	पुरुष	जम्मा
१.	कुरेली स्वास्थ्य चौकी	५	६	११
२.	राड्सी स्वास्थ्य चौकी	११	४	१५
३.	केवरी स्वास्थ्य चौकी	१०	७	१७
४.	पाँचावाङ्ग स्वास्थ्य चौकी	८	५	१३
५.	राड्सी स्वास्थ्य चौकी	१५	७	२२
६.	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र	५	४	९

७.१ कार्यक्रमको सञ्चालन विधि

कार्यक्रमको सञ्चालन, सामाजिक परिक्षणको निर्देशिका भित्र रही स्वास्थ्य शाखा प्रमुख श्री दिपक घर्ती मगरले गर्नुभएको थियो । कार्यक्रमको अध्यक्षता परिवर्तन गाउँपालिकाका अध्यक्ष श्री सुक बहादुर बुढा मगरले गर्नुभएको थियो । परिवर्तन गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष, वडा अध्यक्ष ज्युहरु, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत कार्यपालिका सदस्यहरु स्वास्थ्य संस्थाका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरु सहितको सहभागितामा सामाजिक परिक्षक श्री रीमा बि.सी.ले सहजीकरण गर्नुभएको थियो ।

७.२. प्रारम्भिक प्रतिवेदन प्रस्तुति तथा छलफल

- सामाजिक परिक्षक श्री रीमा बि.सी.ले स्थलगत अध्ययन तथा अनुगमन गरी, स्वास्थ्य चौकी प्रमुख स्वास्थ्यकर्मी, व्यवस्थापन समितीका पदाधिकारीहरु, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका, स्वास्थ्य आमा समूहरु र सेवाग्राहीसँगको भएको कुराकानीका आधारमा कार्यक्रममा आफ्नो प्रस्तुतिकरण गर्नुभएको थियो ।

७.३. स्वास्थ्य संस्थाका मुख्य मान्यताहरु

- सबै नागरिकहरुमा आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा पहुँच पुराउने ।
- गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवामा सबै नागरिकको मौलिक अधिकार हो भन्ने अनुभूति गराउने ।
- स्वास्थ्यकर्मीहरु महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका र लक्षित वर्गको क्षमता अभिवृद्धिमा लगानी गर्ने ।
- स्वास्थ्य र वातावरणप्रति मैत्रीपूर्ण व्यवहार
- कसैलाई क्षति नहुने कार्य शैली अपनाउने

८. सेवा प्रवाह गर्न समन्वय र सहकार्य

- स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्न परिवर्तन गाउँपालिकाका, सबै स्वास्थ्य संस्थाहरु, वडा कार्यालय, स्वास्थ्य क्षेत्रमा काम गर्ने विकास साफेदार संस्थाहरु, महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका, स्वास्थ्य आमा समूहहरु, टोल विकास संस्थाका पदाधिकारीहरुसँग समन्वय र सहकार्य गर्दै कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरेको पाइएको छ ।

८.१ कुरेली स्वास्थ्य चौकीका सबल पक्ष

- यस संस्थाबाट प्राप्त दिइने सेवाका लागि नागरिक बडापत्रको व्यवस्था गरिएको छ ।
- सुचना पाटी व्यवस्था छ ।

- गुनासो पेटिकाको व्यवस्था छ ।
- स्वास्थ्य संस्थाभित्र स्वास्थ्य सन्देश सम्बन्धी विभिन्न सूचना पेन्टिङ तथा होडिङ वोडहरु टाँस गरिएको छ ।
- जेष्ठ नागरीक र अपांङ्गताको लागि छुट्टै सेवाको व्यवस्था छैन तर पहिलो प्राथमिकता राखेर सेवा दिने गरिएको छ ।
- विभिन्न विकास साभेदार संस्थाहरुसँगको समन्वय र सहकार्य राम्रो छ ।
- सेवाग्राहीका लागि स्पष्टसँग कोठामा नाम लेखिएको छ ।

८.२. राइसी स्वास्थ्य चौकीका सबल पक्ष

- स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्न राइसी स्वास्थ्य चौकीले विशेष गरी महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका, स्वास्थ्य आमा समूह मार्फत सचेतनाका कार्यक्रमहरु विभिन्न विकास साभेदारहरु रेडक्स जस्ता संस्थासँग समन्वय गरि सञ्चालन गरेको पाइएको छ ।
- स्वास्थ्य संस्थाबाट प्राप्त दिइने सेवाका लागि नागरिक बडापत्रको व्यवस्था गरिएको छ ।
- सुचना पाटी व्यवस्था छ ।
- गुनासो पेटिकाको व्यवस्था छैन ।
- स्वास्थ्य चौकीभित्र स्वास्थ्य सन्देश सम्बन्धी विभिन्न सूचना प्रिन्ट गरेर टाँस गरिएको छ ।
- जेष्ठ नागरीक र अपांङ्गताको लागि छुट्टै सेवाको व्यवस्था छैन तर पहिलो प्राथमिकता राखेर सेवा दिने गरिएको छ ।

८.३. केवरी स्वास्थ्य चौकी परिवर्तन गाउँपालिका

- स्वास्थ्य संस्थाबाट प्राप्त दिइने सेवाका लागि नागरिक बडापत्रको व्यवस्था गरिएको छ ।
- सुचना पाटी व्यवस्था छ ।
- गुनासो पेटिकाको व्यवस्था छ ।
- स्वास्थ्य चौकीभित्र स्वास्थ्य सन्देश सम्बन्धी विभिन्न सूचना पोष्टर पम्प्लेटहरु टाँस गरिएको छ ।
- जेष्ठ नागरीक र अपांगको लागि छुट्टै सेवाको व्यवस्था छैन । तर पहिलो प्राथमिकता राखेर सेवा दिने गरिएको छ ।
- महिलाहरुलाई चेकजाँच गर्न गोप्यता कायम गर्ने गरिएको छ । महिला स्वास्थ्यकर्मीको प्रयोग गर्ने गरेको ।
- २४ घण्टे सुत्केरी सेवा, घरमै गएर स्वास्थ्यकर्मीहरुद्वारा सुत्केरी स्वास्थ्य जाँच
- विभिन्न विकास साभेदार संस्थाहरुसँगको समन्वय र सहकार्य राम्रो छ,
- सेवाग्राहीका लागि स्पष्टसँग कोठामा नाम लेखिएको छ ।
- पोषण कर्नर बनाई पारदर्शी रूपमा राखिएको ।
- स्वास्थ्य सेवाका विषयमा स्पष्टसँग सूचना दिइएको
- व्यवस्थापन समितीका पदाधिकारीहरु, महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरु र स्वास्थ्यकर्मीहरु लगायतको नामावली सम्पर्क नं सहित राखेको
- विभिन्न सन्देश मूलक सूचनाहरु राखिएको ।
- क्षयरोग तथा कुछरोग सम्बन्धी सेवा प्रवाह
- ज्येष्ठ नागरिक स्वास्थ्य कार्यक्रम संचालन गरेको

८.४. पाञ्चावाङ्ग स्वास्थ्य चौकी

- सुरक्षित मातृत्व, सुरक्षित सुत्केरी सेवा, परिवार नियोजन सेवा, सरसफाई सम्बन्धी विभिन्न कार्यक्रम संचालन गरेको
- ७० वर्षमाथिका ११३ जना ज्येष्ठनागरिकहरुलाई घरमै गएर स्वास्थ्य सेवा दिएको ।

- स्वास्थ्य आमा समूह मार्फत विभिन्न स्वास्थ्य सन्देशहरु नियमित रूपमा प्रवाह गरेको ।
- खोप सेवा संचालन
- महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुसँगको समन्वय, सहकार्य र छलफल निरन्तर भएको ।
- बच्चा जन्मेको ६ महिनासम्म आमाको दुध मात्र खुवाउन र ६ महिनापछि आमाको दुधसँगै थप खाना खुवाउन प्रोत्साहन गरेको ।
- किशोर किशोरीका लागि यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी परामर्श कक्षामा सहयोग तथा सहजीकरण
- जिरो होम डेलिभरीका लागि गर्भवती महिला र परिवारहरुलाई परामर्श गर्ने गरेको ।
- महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका मार्फत १४ जना गर्भवती र १२९ जना स्वास प्रस्वास सम्बन्धी समस्या भएका बच्चालाई स्वास्थ्य संस्थामा पठाएको । (२ महिनादेखि ५९ महिनासम्म उमेर समूहका)

८.५ राङ्कोट स्वास्थ्य चौकी

- विभिन्न किसिमका सन्देशहरु सहितको पोष्टर स्वास्थ्य संस्थामा टाँसिएको ।
- स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित विभिन्न समितीहरुको नाम,फोन नं. सति सबैले देख्ने गरी टाँसेको राम्रो ।
- सुरक्षित मातृत्व, सुरक्षित सुत्करी सेवा,परिवार नियोजन सेवा, सरसफाई सम्बन्धी विभिन्न कार्यक्रमहरु महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका मार्फत संचालन गरिरहेको ।
- गुनासो पेटिकाको व्यवस्था गरिएको
- ६० वर्षमाथिका १२३ जना महिला र १०४ जना पुरुष ज्येष्ठनागरिकहरुलाई घरमै गएर स्वास्थ्य सेवा दिएको ।
- स्वास्थ्य आमा समूह मार्फत विभिन्न स्वास्थ्य सन्देशहरु नियमित रूपमा प्रवाह गरेको ।
- महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुसँगको समन्वय, सहकार्य र छलफल निरन्तर भएको ।
- बच्चा जन्मेको ६ महिनासम्म आमाको दुध मात्र खुवाउन र ६ महिनापछि आमाको दुधसँगै थप खाना खुवाउन प्रोत्साहन गरेको ।
- किशोर किशोरीका लागि यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी परामर्श कक्षामा सहयोग तथा सहजीकरण
- जिरो होम डेलिभरीका लागि गर्भवती महिला र परिवारहरुलाई परामर्श गर्ने गरेको ।
- महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका मार्फत समुदायमा विभिन्न सन्देश प्रवाह गरेको

८.६ आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र

- स्वास्थ्य आमा समूह मार्फत विभिन्न स्वास्थ्य सन्देशहरु नियमित रूपमा प्रवाह गरेको ।
- महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुसँगको समन्वय, सहकार्य र छलफल निरन्तर भएको ।
- बच्चा जन्मेको ६ महिनासम्म आमाको दुध मात्र खुवाउन र ६ महिनापछि आमाको दुधसँगै थप खाना खुवाउन प्रोत्साहन गरेको ।
- किशोर किशोरीका लागि यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी परामर्श कक्षामा सहयोग तथा सहजीकरण गर्ने गरेको ।
- बालिकाहरु विद्यालयमा एकासी ढल्ने समस्या भएकाले उनीहरुलाई नियमित परामर्श गर्ने गरेको ।
- किशोरीहरुलाई नियमित आइरन चक्की खुवाउने गरेको ।
- भौगोलिक विकटतामा पनि महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाले सक्रिय भएर काम गरिरहेको ।
- ज्येष्ठ नागरिक स्वास्थ्य कार्यक्रम संचालन गरेको

९= स्वास्थ्य सेवामा पहुँच एवं उपयोगको अवस्था

९.१. स्वास्थ्य संस्थाहरुमा सेवा प्रवाहको पहुँचको अवस्था

विवरण	कुरेली स्वास्थ्य चौकी	राङ्गी स्वास्थ्य चौकी	केवली स्वास्थ्य चौकी	पाञ्चावाङ्ग स्वास्थ्य चौकी	राङ्कोट स्वास्थ्य चौकी	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र
सुरक्षित संस्थागत सुत्केरी सेवा लिने आमाको संख्या	सुरक्षित मातृत्व तथा संस्थागत सुत्केरीको संख्या ४४ जनाले	सुरक्षित मातृत्व सेवा ६१ जना	सुरक्षित मातृत्व सेवा १६ जना (पिएमटिसीटी २ जना)	सुरक्षित मातृत्व तथा सुत्केरी सेवा ४२ जना (पिएमटिसीटी २५ जना)	सुरक्षित मातृत्व सेवा ३९ जना (पिएमटिसीटी २५ जना)	सुत्केरी सेवा ३ जना सुरक्षित मातृत्व सेवा १५ जना
प्रोटोकल अनुसार गर्भ जाँच गर्ने	प्रोटोकल अनुसार गर्भ जाँच गर्ने	प्रोटोकल अनुसार गर्भ जाँच सेवा ४० जना	प्रोटोकल अनुसार जाँच गरेको १६ जना	प्रोटोकल अनुसार ४२ जनाले जाँच गरेको	प्रोटोकल अनुसार ३९ जनाले जाँच गरेको	
परिवार नियोजन सेवा	-इम्प्लान्ट १५९ जना -डिपो ४ जना -भ्यासेक्टोमी सेवा ४ जना -मिनील्याव सेवा ६ जना -पिल्स खाने १० जना -नियमित कण्डम प्रयोग गर्ने ६ जना किशोरकिशोरी सेवा	परिवार नियोजन सेवा २३० जना	कण्डम ३३ सय पिस पिल्स ५ जना १५ साइकल डिपो १८ जना साइना प्रिस २ जना, इम्प्लान्ट १९५ जना	परिवार नियोजन सेवा २७६ जना	परिवार नियोजन सेवा ९०८४ जना	परिवार नियोजन सेवा डिपो ५३ जना पिल्स ६८ जना कण्डम ३ सय पिस
किशोर किशोरी यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्यसेवा	किशोरीमैत्री सेवा २५० जनाले लिएको	किशोरीमैत्री सेवा ६५० जनाले लिएको			किशोरीमैत्री सेवा ७८० जनाले लिएको	
ओपिडी सेवा	ओपिडी सेवा १८६४ जना	ओपिडी सेवा ४४४५	ओपिडी सेवा १०४८ जना	ओपिडी सेवा २६६६ जना	ओपिडी सेवा ३१४३ जना	
खोप सेवा		खोप सेवा ८९६ जनाले	खोप सेवा ६८१ डोजले	खोप सेवा ५७८ जना	खोप सेवा ५२८ जना(४ ओटा केन्द्र)	खोप सेवा ३६ जना र टिडी खोप सेवा १२ जना
सुरक्षित गर्भपतन सेवा	सुरक्षित गर्भपतन सेवा ४० जना	सुरक्षित गर्भपतन सेवा ४ जना	सुरक्षित गर्भपतन सेवा ४० जनाले	छैन	छैन	

यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य सेवा	यौन तथा प्रजनन सेवा २६० जना	यौन तथा प्रजनन सेवा २५५ जना		यौन तथा प्रजनन सेवा २६५ जना	यौन तथा प्रजनन सेवा ३४५ जना	यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य सेवा १५ जना
गाउँघरे क्लिनीक	४४ प्रतिशत सिपिआर	गाउँघरे क्लिनीक सेवा १००८ जना	गाउँघरे क्लिनीक सेवा ७५ जना (तौल अनुगमन०देखि ११ महिना ३४४ जना र १२ महिनादेखि २३ महिना १६८ जना)	गाउँघरे क्लिनीक सेवा ७३० जनाले सेवा लिएको		गाउँघरे क्लिनीक मार्फत ८ सय जनाले सेवा लिएको
मातृमृत्यु तथा नवजात शिशु सेवा				मातृमृत्यु तथा नवजात शिशु सेवा ८० जनाले लिएको		
किशोरीहरुलाई भिटामिन प्राप्त गर्ने		भिटामिन प्राप्त ९५० जना र जुकाको औषधी ८१४ जना (२ चरण)	आइरन ५३२ जना (२ पटकमा) बालिकालाई जुकाको ७६४ जना	किशोर किशोरीमैत्री सेवा ४५२ जनाले लिएको		
पूर्ण स्तनपान	पूर्ण स्तनपान	पूर्णस्तनपान सेवा ६७ जनाले	पूर्णस्तनपान २० जना र ६ महिनापछि थप खाना खुवाउने २० जना		पूर्ण स्तनपान गराउनेको संख्या ४९ जना र आमाको दुधसँगै थप खाना ४७ जना	
पोषण सेवा (ओटिसी)			१३ जना कुपोषित	पोषण सेवा ४५२ जना	पोषण सेवा ११७०	
ल्याव सेवा		५५१ जनाले				
कुष्ठरोग निदान तथा उपचार		कुष्ठरोगी सेवा १ जना र टिवी रोगको सेवा १ जना	क्षयरोगी ४ जनालाई सेवा दिएको	क्षयरोग २ जनाले सेवा लिएको	क्षयरोग सम्बन्धी सेवा ३ जना	
समुदायमा आधारित एकीकृत बालरोग सेवा			समुदायमा आधारित एकीकृत बालरोग सेवा स्वास्थ्य संस्थामा ७७ जना गाउँघरे क्लिनीक २९	समुदायमा आधारित एकीकृत बालरोग सेवा ११८ जना गाउँघरे क्लिनीकमा ५२ जना	समुदायमा आधारित एकीकृत बालरोग सेवा २१४ जना	

९.२ स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तर स्वास्थ्य कर्मीको उपलब्धता

करेली स्वास्थ्य चौकी	राडसी स्वास्थ्य चौकी	केवली स्वास्थ्य चौकी	पाछावाङ्ग स्वास्थ्य चौकी	राडकोट स्वास्थ्य चौकी	आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र
दरबन्दी संख्या ७ जनाको ६ जना कार्यरत (एचए १ पद रिक्त)	दरबन्दी संख्या ७ कार्यरत ६ जना (रिक्त सिनियर अहेव १ जना)	दरबन्दी संख्या ७ कार्यरत संख्या ५ जना रिक्त एचए १ जना १ अनमी)	दरबन्दी संख्या ६ जना कार्यरत ४ जना (नर्सिङ्ग र पारामेडिकल्स छैठौं र पाँचौं २ जना रिक्त)	दरबन्दी ७ जना कार्यरत ५ जना रिक्त (२ जना १ एचए र १ जना अनमी)	दरबन्दी २ जना कार्यरत ३ जना १ जना कास करार

१०. स्वास्थ्य संस्थाहरुको सवल पक्ष, सुधार गर्नुपर्ने पक्ष, अवसर र चुनौती

क्र.सं.	सवल पक्षहरु	सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरु
	<p>करेली स्वास्थ्य चौकी</p> <ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य चौकी सफा र स्वच्छ रहेको छ । महिला पुरुषको लागी छुट्टाछुट्टै शौचालयको व्यवस्था गरिएको छ । पिउने पानीको उपलब्धता राम्रो छ । सुत्केरी प्रोत्साहन भत्ता वडा मार्फत थप २ हजारको व्यवस्था गरिएको । निशुल्क क्यालिस्यम वितरण गरिएको । स्वास्थ्य संस्थाले किशोरीमैत्री सेवा, सुरक्षित महिनावारी, यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य, पोषण, परिवार नियोजन सेवा, सुरक्षित गर्भपतन जस्ता विषयमा चेतना गराउने गरेको । महिला स्वास्थ्य स्यांमसेविका मार्फत विभिन्न किसिमका सूचनाहरु प्रवाहलाई नियमित गर्ने गरेको स्वास्थ्य आमा समुहहरुको क्षमता अभिवृद्धिका लागि विभिन्न विषयमा छलफल गराउने गरेको । खानेपानी, सरसफाई तथा फोहोर व्यवस्थापनका लागि स्वास्थ्य आमा समूह मार्फत समुदायलाई जागरूक बनाउने प्रयास गरेको । किशोर किशोरीका लागि यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी परामर्श कक्षामा सहयोग सहजीकरण तथा छुट्टै छलफल कक्षको व्यवस्थापन गरेको । 	<ul style="list-style-type: none"> दरबन्दी अनुसार स्रोतको कमी भएकोले त्यसको व्यवस्थापनमा संवेदनशिल हुनुपर्ने समयमा निशुल्क औषधीहरुको व्यवस्थापन गर्न गर्नुपर्ने । निशुल्क वितरण गर्ने औषधीको विषयमा आएको दुविधायुक्त प्रश्नका विषयमा नागरिकलाई बुझाउन छलफल अन्तरसंवाद जस्ता कार्यकमहरु संचालन गर्नुपर्ने । यस संस्थाको कार्य क्षेत्र रहेको वडाभित्र २ जना कुपोषण भएका बालबालिका भेटिएकोले सन्तुलित आहाराका विषयमा महिला स्वास्थ्य स्यांमसेविका र स्वास्थ्य आमा समूह मार्फत सचेतिकरण गर्ने गराउने । बालमृत्युदर १ जना रहेको बालमृत्युलाई सुन्यमा भार्नको लागि रणनीति बनाएर अगाडी

	<ul style="list-style-type: none"> जिरो होम डेलिभरीका लागि गर्भवती महिला र परिवारहरूलाई परामर्श तथा सहजीकरण गरेको । व्यवस्थापन समिती, गुणस्तर टोली सुधारको नामावली, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूको फोटो सम्पर्क नं सहितको नामावली देखिने गरी राखेको । स्वास्थ्य संस्थाबाट प्राप्त दिइने सेवाका लागि नागरिक बडापत्रको व्यवस्था गरिएको छ । सुचना पाटी व्यवस्था भएको । गुनासो पेटिकाको व्यवस्था भएको । स्वास्थ्य चौकीभित्र स्वास्थ्य सन्देश सम्बन्धी विभिन्न सूचनाहरू टाँस गरिएको छ । जेष्ठ नागरिक र अपांगको लागि छुट्टै सेवाको व्यवस्था छैन तर पहिलो प्राथमिकता राखेर सेवा दिने गरिएको छ । शुन्य होम डेलिभरी घोषणाका लागि तयारी गर्दै 	<ul style="list-style-type: none"> बढनुपर्ने । ●
	अवसर	चुनौतीहरू
	<ul style="list-style-type: none"> आधारभूत स्वास्थ्य अधिकार स्थानीय सरकारको क्षेत्राधिकार भित्र पर्ने । स्वास्थ्य सम्बन्धी बनेका ऐन कानूनहरू, कार्यविधिहरू स्वास्थ्य व्यवस्थापन समिती सक्रिय रहेको छ । 	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्यमैत्री बजेट निर्माणमा संवेदनशिलता र बुझाई कम भयो की बजेटको अभाव निशुल्क औषधी मागका लागि समयमा टेण्डर नगर्नु । स्वास्थ्य कम प्राथमिकतामा पर्नु
2.	राङ्गामी स्वास्थ्य चौकी	सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरू
	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य संस्थाको आफ्नै भवन छ । सफा पिउने पानीको उपलब्धता राम्रो छ । स्वास्थ्य संस्थाले किशोरीमैत्री सेवा, सुरक्षित महिनावारी, यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य, पोषण, परिवार नियोजन सेवा, सुरक्षित गर्भपतन जस्ता विषयमा चेतना गराउने गरेको । महिला स्वास्थ्य स्यामसेविका मार्फत विभिन्न किसिमका सूचनाहरू प्रवाहलाई नियमित गर्ने गरेको । स्वास्थ्य आमा समुहहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि विभिन्न विषयमा छलफल गर्ने गराउने गरेको । बालविवाह, सरसफाई जस्ता विभिन्न विषयमा स्वास्थ्य आमा समूह मार्फत समुदायलाई जागरूक बनाउने प्रयास गरेको । 	<ul style="list-style-type: none"> दरबन्दी अनुसार स्रोतको कमी भएकोले त्यसको व्यवस्थापनमा संवेदनशिल हुनुपर्ने । समयमा निशुल्क औषधीहरूको व्यवस्थापन गर्न गर्नुपर्ने । स्वास्थ्य संस्थाको भौतिक संरचना जीर्ण अवस्थामा भएकोले त्यसको व्यवस्थापनका लागि संवेदनशिल बन्नुपर्ने । सुरक्षित सुत्केरी सेवाका लागि वर्धिङ्ग सेन्टरलाई सफा र वातावरणमैत्री बनाउनुपर्ने ।

	<ul style="list-style-type: none"> किशोर किशोरीका लागि यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी परामर्श कक्षामा सहयोग गरेको जिरो होम डेलिभरीका लागि गर्भवती महिला र परिवारहरुलाई परामर्श तथा सहजीकरण गरेको । व्यवस्थापन समिती, गुणस्तर टोली सुधारको नामावली, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुको फोटो सम्पर्क नं सहितको नामावली देखिने गरी राखेको । स्वास्थ्य संस्थाबाट प्राप्त दिइने सेवाका लागि नागरिक बडापत्रको व्यवस्था गरिएको छ । सुचना पाटी व्यवस्था भएको । स्वास्थ्य चौकीभित्र स्वास्थ्य सन्देश सम्बन्धी विभिन्न सूचनाहरु टाँस गरिएको छ । जेष्ठ नागरिक र अपांगको लागि छुट्टै सेवाको व्यवस्था छैन तर पहिलो प्राथमिकता राखेर सेवा दिने गरिएको छ । ● 	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य संस्था व्यवस्थापन समितीको बैठक नियमित रूपमा बस्नुपर्ने । समितीको बैठक बस्दा एउटै माइन्यूटको प्रयोग गरी व्यवस्थापन गर्नुपर्ने । स्वास्थ्य संस्थामा समयमा औषधीको माग गरी सेवाग्राहीलाई औषधी उपलब्ध गराउनुपर्ने । यस संस्थाको कार्य क्षेत्र रहेको बडाभित्र २ जना कुपोषण भएका बालबालिका भेटिएकोले सन्तुलित आहाराका विषयमा महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका र स्वास्थ्य आमा समूह मार्फत सचेतिकरण गर्ने गराउने । यस बडामा ५ जना कुपोषणका बालबालिका भेटिएकोले सन्तुलित आहारका विषयमा सचेतना जगाउनुपर्ने । बालमृत्युदर १ जना रहेको । बालमृत्युलाई सुन्यमा झार्नको लागि रणनीति बनाएर अगाडी बढनुपर्ने । स्वास्थ्य संस्था अत्यधिक संवेदनशिल क्षेत्र भएकोले फ्रिजको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने । गाउँघरे किलनीक र खोप केन्द्रलाई व्यवस्थापनमा जोड दिनुपर्ने ।
अवसर		चुनौती
	<ul style="list-style-type: none"> आधारभूत स्वास्थ्य अधिकार स्थानीय सरकारको क्षेत्राधिकार भित्र पर्ने । स्वास्थ्य सम्बन्धी बनेका ऐन कानूनहरु, कार्यविधिहरु स्वास्थ्य व्यवस्थापन समिती । 	<ul style="list-style-type: none"> जीर्ण बर्थिङ्ज सेन्टरबाट सेवा दिंदा फोहरको कारण अवसरबादी रोगहरुको जोखिम बढन सक्छ । समयमा औषधी सबै उपलब्ध नहुनु । वर्षाको समयमा औषधी लिन जान समस्या
केवरी स्वास्थ्य चौकी		सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरु

	<ul style="list-style-type: none"> ● स्वास्थ्य संस्थाको आफ्नै भवन छ । ● सफा पिउने पानीको उपलब्धता राम्रो छ । ● स्वास्थ्य संस्थाले किशोरीमैत्री सेवा, सुरक्षित महिनावारी, यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य, पोषण, परिवार नियोजन सेवा, सुरक्षित गर्भपतन जस्ता विषयमा सेवा दिने गरेको । ● महिला स्वास्थ्य स्यांसेविका मार्फत विभिन्न किसिमका सूचनाहरु प्रवाहलाई नियमित गर्ने गरेको । ● स्वास्थ्य आमा समुहहरुको क्षमता अभिवृद्धिका लागि विभिन्न विषयमा छलफल गर्ने गराउने गरेको । ● बालविवाह, सरसफाई जस्ता विभिन्न विषयमा स्वास्थ्य आमा समूह मार्फत समुदायलाई जागरुक बनाउने प्रयास गरेको । ● किशोर किशोरीका लागि यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी परामर्श कक्षामा सहयोग गरेको ● जिरो होम डेलिभरीका लागि गर्भवती महिला र परिवारहरुलाई परामर्श तथा सहजीकरण गरेको । ● व्यवस्थापन समिती, गुणस्तर टोली सुधारको नामावली, महिला स्वास्थ्य स्यांसेविकाहरुको फोटो सम्पर्क नं सहितको नामावली देखिने गरी राखेको । ● स्वास्थ्य संस्थाबाट प्राप्त दिइने सेवाका लागि नागरिक बडापत्रको व्यवस्था गरिएको । ● सुचना पाटी व्यवस्था भएको । ● स्वास्थ्य चौकीभित्र स्वास्थ्य सन्देश सम्बन्धी विभिन्न सूचनाहरु टाँस गरिएको छ । ● जेठ नागरीक र अपांगको लागि छुट्टै सेवाको व्यवस्था छैन तर पहिलो प्राथमिकता राखेर सेवा दिने गरिएको छ । ● 	<ul style="list-style-type: none"> ● दरबन्दी अनुसार स्रोतको कमी भएको र कार्यबोझ थपिएको गुनासो रहेकोले त्यसको व्यवस्थापनमा संवेदनशिल हुनुपर्ने ● व्यवस्थापन समितीको बैठक प्रोटोकल अनुसार ● समयमा निश्चल औषधीहरुको व्यवस्थापन गर्न गर्नुपर्ने । ● सुरक्षित सुत्केरी सेवाका लागि बर्थिङ सेन्टरलाई सफा र वातावरणमैत्री बनाउनुपर्ने । ● स्वास्थ्य संस्था व्यवस्थापन समितीको बैठक नियमित रूपमा बस्नुपर्ने । ● स्वास्थ्य संस्थामा समयमा औषधीको माग गरी सेवाग्राहीलाई औषधी उपलब्ध गराउनुपर्ने । ● यस संस्थाको कार्य क्षेत्र रहेको बडाभित्र ३ जना कुपोषण भएका बालबालिका भेटिएकोले सन्तुलित आहारा र पोषणका विषयमा महिला स्वास्थ्य स्यांसेविका र स्वास्थ्य आमा समूह मार्फत सचेतिकरण गर्ने गराउने । ● स्वास्थ्य संस्था अत्यधिक संवेदनशिल क्षेत्र भएकोले सरसफाईमा ध्यान दिनुपर्ने । ● गाउँघरे क्लिनीक र खोप केन्द्रलाई व्यवस्थापनमा जोड दिनुपर्ने । ● वृद्ध अनुगमन दर बढाउनका लागि प्रभावकारी अभियान संचालन गर्नुपर्ने ।
	अवसर	चुनौती
	<ul style="list-style-type: none"> ● बर्थिङ सेन्टर संचालन सम्बन्धी प्रोटोकल ● स्वास्थ्य सम्बन्धी, ऐन कानून कार्यविधिहरु ● स्वास्थ्य व्यवस्थापन समिती ● गुणस्तर अनुगमन समिती 	<ul style="list-style-type: none"> ● भवन छ व्यवस्थापन कमजोर रहेको छ । ● बाहिर भवन हेर्दा भवन चिटिक देखिन्छ तर सरसफाई र व्यवस्थापन कमजोर रहेको छ ।

		<ul style="list-style-type: none"> वर्थिङ्ग सेन्टरलाई अलिक व्यवस्थित गर्नुपर्ने देखिन्छ । औषधी चाहिएको बेला पालिकाबाट आउदैन भन्छन् । रामकली डाँगी
	<p style="text-align: center;">पाइवाङ्ग स्वास्थ्य चौकी</p>	<p style="text-align: center;">सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरू</p>
	<p>सवल पक्षहरू</p> <ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य संस्थाको आफ्नै भवन छ । स्वास्थ्य संस्थाले किशोरीमैत्री सेवा, सुरक्षित महिनावारी, यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य, पोषण, परिवार नियोजन सेवा, सुरक्षित गर्भपतन जस्ता विषयमा चेतना गराउने गरेको । महिला स्वास्थ्य स्यांमसेविका मार्फत विभिन्न किसिमका सूचनाहरू प्रवाहलाई नियमित गर्ने गरेको । स्वास्थ्य आमा समुहहरुको क्षमता अभिवृद्धिका लागि विभिन्न विषयमा छलफल गर्ने गराउने गरेको । भाडा पखाला, बालविवाह, सरसफाई जस्ता विभिन्न विषयमा स्वास्थ्य आमा समूह मार्फत समुदायलाई जागरुक बनाउने प्रयास गरेको । किशोर किशोरीका लागि यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी परामर्श गरेको स्वास्थ्य संस्थामा सुल्केरी गराउन प्रोत्साहन गरेको व्यवस्थापन समिती, गुणस्तर टोली सुधारको नामावली, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुको फोटो सम्पर्क नं सहितको नामावली देखिने गरी राखेको । स्वास्थ्य संस्थाबाट प्राप्त दिइने सेवाका लागि नागरिक बडापत्रको व्यवस्था गरिएको छ । सुचना पाटी व्यवस्था भएको । जेठ नागरीक र अपांगको लागि छुटै सेवाको व्यवस्था छैन तर पहिलो प्राथमिकता राखेर सेवा दिने गरिएको छ । 	<ul style="list-style-type: none"> दरबन्दी अनुसार स्रोतको कमी भौतिक पूर्वाधार विकासमा तथा मर्मतमा ध्यान दिनुपर्ने नेपाल सरकारको स्वास्थ्य प्रोटोकललाई फ्लो गर्नुपर्ने दरबन्दी अनुसार कर्मचारी व्यवस्थापनमा जोड दिनुपर्ने स्वास्थ्य संस्थामा आवश्यक औषधी समयमै उपलब्ध गराउनुपर्ने कर्मचारी व्यवस्थापनमा ध्यान दिनुपर्ने । वर्थिङ्ग सेन्टरको व्यवस्थापनमा जोड दिनुपर्ने सेवा पाइन्छ भन्ने बोर्ड राख्नुपर्ने । विभिन्न चोक तथा सार्वजनिक स्थलहरुमा सूचना लेखिएका बोर्डहरु राख्नुपर्ने । अभिलेखिकरण दुरुस्त अपडेट राख्नुपर्ने । योजना तर्जुमा प्रक्रियामा स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई सहभागी नगराइएकोले अनिवार्य सहभागी गराइनु पर्ने । समितीको वैठक बस्दा एउटै माइन्यूटको प्रयोग गरी व्यवस्थापन गर्नुपर्ने । स्वास्थ्य संस्थामा समयमा औषधीको माग गरी सेवाग्राहीलाई औषधी उपलब्ध गराउनुपर्ने । यस संस्थाको कार्य क्षेत्र रहेको

		<p>वडाभित्र २ जना कुपोषण भएका बालबालिका भेटिएकोले सन्तुलित आहाराका विषयमा महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका र स्वास्थ्य आमा समूह मार्फत सचेतिकरण गर्ने गराउने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> गाउँघरे क्लिनीक र खोप केन्द्रलाई व्यवस्थापनमा जोड दिनुपर्ने । पानीको समस्या भएकोले व्यवस्थापनमा जोड दिनुपर्ने ।
	अवसर	चुनौतीहरू
	<ul style="list-style-type: none"> सरकारका नीति तथा कार्यक्रमहरु स्वास्थ्य सम्बन्धी बनेका ऐन कानून नीति नियमहरु स्वास्थ्य संस्था संचालन सम्बन्धी प्रोटोकल (विशेष गरी बर्थिङ सेन्टर) सरकारका नीति तथा कार्यक्रमहरु 	<ul style="list-style-type: none"> भवन छ, र पुरानो भवन भएका कारण सरसफाई कमजोर छ । बाहिर भवन हेर्दा भवन चिटिक्क देखिन्छ तर सरसफाई र व्यवस्थापन कमजोर रहेको छ । बर्थिङ सेन्टरलाई अलिक व्यवस्थित गर्नुपर्ने देखिन्छ । योजना तर्जुमा प्रकृयामा स्वास्थ्यकर्मीसँग छलफल नगरिनु । जसले गर्दा स्वास्थ्यमा के कस्ता कार्यक्रमको आवश्यकता हो त्यसको विषयमा जानकारी नहुँदा कार्यक्रम प्राथमिकतामा नपर्नु । आर्थिक अभाव
५.	राड्कोट स्वास्थ्य चौकी	
	सवल पक्षहरू	सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरू
	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य संस्थाको आफ्नै भवन छ । स्वास्थ्य संस्थाले किशोरीमैत्री सेवा, सुरक्षित महिनावारी, यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य, पोषण, परिवार नियोजन सेवा, सुरक्षित गर्भपतन जस्ता विषयमा चेतना गराउने गरेको । महिला स्वास्थ्य स्यामसेविका मार्फत विभिन्न किसिमका सूचनाहरु प्रवाहलाई नियमित गर्ने गरेको । स्वास्थ्य आमा समुहहरुको क्षमता अभिवृद्धिका लागि विभिन्न विषयमा छलफल गर्ने गराउने गरेको । झाडा पखाला, परिवार नियोजन सेवा, बालविवाह, सरसफाई जस्ता विभिन्न विषयमा स्वास्थ्य आमा समूह मार्फत समुदायलाई जागरूक बनाउने प्रयास गरेको । 	<ul style="list-style-type: none"> दरबन्दी अनुसार स्रोतको कमी भौतिक पूर्वाधार विकासमा तथा मर्मतमा ध्यान दिनुपर्ने नेपाल सरकारको स्वास्थ्य प्रोटोकललाई फ्लो गर्नुपर्ने निशुल्क औषधीको समयमा व्यवस्थापन गर्नुपर्ने । दरबन्दी अनुसार कर्मचारी व्यवस्थापनमा जोड दिनुपर्ने स्वास्थ्य संस्थामा आवश्यक औषधी समयमै उपलब्ध

	<ul style="list-style-type: none"> ● किशोर किशोरीका लागि यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी परामर्श गरेको ● पूर्ण खोप सुनिश्चिता वार्ड घोषण भएको ● स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी गराउन प्रोत्साहन गरेको ● व्यवस्थापन समिती, गुणस्तर टोली सुधारको नामावली, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूको फोटो सम्पर्क नं सहितको नामावली देखिने गरी राखेको । ● स्वास्थ्य संस्थाबाट प्राप्त दिइने सेवाका लागि नागरिक बडापत्रको व्यवस्था गरिएको छ । ● सुचना पाटी व्यवस्था भएको । ● जेष्ठ नागरिक र अपांगको लागि छुट्टै सेवाको व्यवस्था छैन तर पहिलो प्राथमिकता राखेर सेवा दिने गरिएको छ । ● गुनासो सुन्ने पेटिका राखिएको ● 	<ul style="list-style-type: none"> ● गराउनुपर्ने ● कर्मचारी व्यवस्थापनमा ध्यान दिनुपर्ने । ● वर्थिङ्ग सेन्टरको व्यवस्थापनमा जोड दिनुपर्ने सेवा पाइन्छ भन्ने बोर्ड राख्नुपर्ने । ● विभिन्न चोक तथा सार्वजनिक स्थलहरूमा सूचना लेखिएका वोर्डहरू राख्नुपर्ने । ● अभिलेखिकरण दुरुस्त अपडेट राख्नुपर्ने । ● योजना तर्जुमा प्रक्रियामा स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई सहभागी नगराइएकोले अनिवार्य सहभागी गराइनु पर्ने । ● स्वास्थ्य संस्थामा समयमा औषधीको माग गरी सेवाग्राहीलाई औषधी उपलब्ध गराउनुपर्ने । ● यस संस्थाको कार्य क्षेत्र रहेको वडाभित्र २ जना कुपोषण भएका बालबालिका भेटिएकोले सन्तुलित आहाराका विषयमा महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका र स्वास्थ्य आमा समूह मार्फत सचेतिकरण गर्ने गराउने । ● गाउँघरे किलनीक र खोप केन्द्रलाई व्यवस्थापनमा जोड दिनुपर्ने । ● पानीको समस्या भएकोले व्यवस्थापनमा जोड दिनुपर्ने । ● वर्थिङ्ग सेन्टरमा एसविए तालिम प्राप्त नर्सको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने ● गाउँघरे किलनीक र खोप किल्नीक व्यवस्थापन गर्नुपर्ने ।
	अवसर	चुनौती
	<ul style="list-style-type: none"> ● सरकारका नीति तथा कार्यक्रमहरू ● स्वास्थ्य सम्बन्धी बनेका ऐन कानून नीति नियमहरू ● स्वास्थ्य संस्था संचालन सम्बन्धी प्रोटोकल (विशेष गरी वर्थिङ्ग सेन्टर) 	<ul style="list-style-type: none"> ● भवन छ तर सरसफाई कमजोर छ । ● बाहिर भवन हेर्दा भवन चिटिक्क देखिन्छ तर सबै सिमेन्ट उक्केको

	<ul style="list-style-type: none"> • सरकारका नीति तथा कार्यक्रमहरु 	<ul style="list-style-type: none"> छ। फोहोर छ। • बर्थिङ सेन्टर छ तालिम प्राप्त नर्स छैन। • सरसफाई हिसाबले पनि अत्यधिक कमजोर छ। अलिक व्यवस्थित गर्नुपर्ने देखिन्छ। • योजना तर्जुमा प्रकृयामा स्वास्थ्यकर्मीसँग छलफल नगरिन्। जसले गर्दा स्वास्थ्यमा के कस्ता कार्यक्रमको आवश्यकता हो त्यसको विषयमा जानकारी नहुँदा कार्यक्रम प्राथमिकतामा नपर्नु।
	<p style="text-align: center;">आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र</p> <p style="text-align: center;">सबल पक्षहरु</p>	<p style="text-align: center;">सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरु</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • स्वास्थ्य संस्थाको आफ्नै भवन रहेको छ। • विभिन्न किसिमका सन्देशहरु सहितको पोष्टर स्वास्थ्य संस्थामा टाँसिएको। • स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित विभिन्न समितीहरुको नाम,फोन नं. सहित सबैले देख्ने गरी टाँसेको राम्रो। • सुरक्षित मातृत्व, सुरक्षित सुत्केरी सेवा,परिवार नियोजन सेवा, सरसफाई सम्बन्धी विभिन्न कार्यक्रमहरु महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका मार्फत संचालन गरिरहेको। • ६० वर्षमाथिका १२३ जना महिला र १०४ जना पुरुष ज्येष्ठनागरिकहरुलाई घरमै गएर स्वास्थ्य सेवा दिएको। • स्वास्थ्य आमा समूह मार्फत विभिन्न स्वास्थ्य सन्देशहरु नियमित रूपमा प्रवाह गरेको। • महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुसँगको समन्वय, सहकार्य र छलफल निरन्तर भएको। • बच्चा जन्मेको ६ महिनासम्म आमाको दुध मात्र खुवाउन र ६ महिनापछि आमाको दुधसँगै थप खाना खुवाउन प्रोत्साहन गरेको। • किशोर किशोरीका लागि यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी परामर्श कक्षामा सहयोग तथा सहजीकरण • जिरो होम डेलिभरीका लागि गर्भवती महिला र परिवारहरुलाई परामर्श गर्ने गरेको। 	<ul style="list-style-type: none"> • निशुल्क पाइने औषधीको समयमा व्यवस्थापन गर्नुपर्ने। (समयमा ब्रोफिन पाउने गरेको गुनासो आएकोले सम्बोधन गर्ने - कमानसिंह धर्ती) • यस स्वास्थ्य संस्थामा पानीको अभाव भएकोले पानीको व्यवस्थापनमा संवेदनशिलता बढाउनु पर्ने • नसर्ने रोगहरुका विषयमा विभिन्न खालका अभियानहरु संचालनमा जोड दिनुपर्ने। • स्वास्थ्य संस्थामा देखिने गरी संस्थाको वोर्ड राख्नुपर्ने

११. संस्थागत सुधारका लागि सुझावहरु

<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्यकर्मीहरुले सेवा प्रवाह गर्दा सेवाग्राहीमैत्री व्यवहार, उचित सल्लाह दिएर सेवाप्रवाह गर्नुपर्ने । निःशुल्क भनी तोकिएका औषधीको समयमा व्यवस्थापन गर्न व्यवस्थापन समिती गम्भीर भई समयमा औषधी उपलब्ध गराउनुपर्ने । सरकारले उपलब्ध गराउने निशुल्क औषधीको सुची देखिने गरी राख्नुपर्ने । विरामीहरुलाई परामर्श गर्नका लागि छुटै कोठाको व्यवस्थामा जोड दिनुपर्ने । मानसिक स्वास्थ्यलाई कसकटिङ्ग सवालका रूपमा संवेदनशिलता बन्नुपर्ने । गाउँघर क्लिनीक र खोप केन्द्रका विषयमा अलिक बढी संवेदनशिल हुनुपर्ने र सुविधा सम्पन्न भवनको व्यवस्थापनमा जोड दिनुपर्ने । महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकालाई पालिकाको गाडी खाली गुडदा नलगेको भनी गुनासो आएको हुँदा र त्यसको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने । एम्बुलेन्सलाई पीडितले अनुभूति गर्ने गरी संचालनमा ल्याउनुपर्ने । स्वास्थ्य जस्तो संवेदनशिल क्षेत्रमा श्रोत जुटाउनका लागि संवेदनशिल बन्नुपर्ने । प्रसूति केन्द्र घोषणा गरिएका स्वास्थ्य संस्थामा साधन श्रोत सम्पन्न गर्न ध्यान पुरयाउनुपर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> सामाजिक विकाससँगै भौतिक पूर्वाधार विकासमा सहयोग गर्नका लागि पहल गर्नुपर्ने । सूचनाहरु समयमै आदन प्रदान गर्नुपर्ने । (कुनै कार्यक्रम गर्दा समयमै जानकारी गराउनुपर्ने) बृद्धि अनुगमन दर बढाउन पहल गर्नुपर्ने बर्थिङ्ग सेन्टरलाई सफा र व्यवस्थित बनाउन संवेदनशिल हुनुपर्ने समयमा स्वास्थ्य संस्थाहरुलाई औषधी उपलब्ध टेण्डर तथा खरिद गर्नुपर्ने । स्वास्थ्यप्रति जनप्रतिनिधिहरु अलि संवेदनशिल भई नीतियोजना, कार्यक्रम र बजेट विनियोजनमा प्राथमिकता दिनुपर्ने । महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुका विषयमा कार्यालयमा आउँदा जाँदा लागेको यातायात खर्चको व्यवस्थापन गर्न जोड दिनुपर्ने । सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुको कार्य क्षेत्रका सार्वजनिक स्थलमा सन्देश लेखिएका होडिङ्ग बोर्डको व्यवस्थन गर्न सके सन्देश राम्रो जाने
--	---

संस्थागत चुनौतीहरु

<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य संस्थाको भौतिक पूर्वाधार मापदण्ड अनुसार वर्थिङ्ग सेन्टर, गाउँघरे क्लिनीक, खोप केन्द्रहरुको अभाव भएको । स्वास्थ्य क्षेत्रमा कम लगानी संवेदनशिलता कमजोर वर्थिङ्ग सेन्टर घोषणा भयो तर साधन श्रोतको अभाव नेपाल सरकारले तोके अनुसार दरबन्दीको 	<ul style="list-style-type: none"> स्वास्थ्य संस्थाहरुको भौतिक पूर्वाधार मापदण्ड अनुसार नहुनु । स्वास्थ्यमा लगानी बढाउन नसक्नु कम प्राथमिकतामा राख्नु सुरक्षित पिउने पानीको अभाव दरबन्दी अनुसारको कर्मचारी नहुदा कार्य बोझ बृद्धि अनुगमन दर बढाउन नसक्नु
---	---

<p>कर्मचारीको व्यवस्थापन गर्न नसकदा कार्य बोझ ।</p> <ul style="list-style-type: none"> पालिकामै भ्याक्सिन व्यवस्थापन कक्षको अभाव पूर्ण संस्थागत सुत्केरी घोषणामा चुनौती सुरक्षित शुद्ध पिउने पानीको अभाव स्वास्थ्य संस्थामा भन्दा बढी नीजि क्लिनीकमा विरामीको विश्वास बढ्दो एम्बुलेन्स छ व्यवस्थित रूपमा चल्न सकेको छैन् । 	<ul style="list-style-type: none"> संस्थागत सुनिश्चित पालिका घोषणा गर्न चुनौती। घरमै सुत्केरी हुने संख्या अझै । बर्थिङ सेन्टरलाई प्रोटोकल अनुसार व्यवस्थापन गर्न नसक्नु ।
---	---

१२. सेवा प्रवाहबाट लाभान्वित समुहहरु

- गर्भवती र नवजात शिशुहरु
- महिला स्वास्थ्य स्वमंसेविकाहरु
- आमा समुहका सदस्यहरु
- स्वयं‘ हेरचाह समुहका सदस्यहरु
- विद्यालयका बालबालिकाहरु
- उपेक्षित उष्णप्रदेशिय रोगहरुबाट प्रभावित व्यक्ति र समुदायहरु (कृष्णरोग, एचआईमी आदि)
- स्वास्थ्यकर्मीहरु गाउँपालिका तथा नगरपालिका प्रतिनिधिहरु
- स्वास्थ्य संस्था व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरु
- समुदाय स्तरीय सकृदार्थ समुह वा संस्थाहरु
- वडावासी सबै नागरिकहरु

१३. सामाजिक परिक्षण कार्यक्रममा सहभागीबाट आएका विचारहरु तथा भनाईहरु

सामाजिक परिक्षणको प्रारम्भिक प्रतिवेदन प्रस्तुतिकरण कार्यक्रममा सहभागिहरुले राखेका जिज्ञासा, विचार तथा सुझावहरु (परिवर्तन गाउँपालिकाका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरु

नाम	पद	भनाई
श्री नर्सिङ्ग वली	केवरी स्वास्थ्य चौकी प्रमुख	<ul style="list-style-type: none"> संस्थाको वोर्ड अहिले किन नमिलेको जस्तो लाग्यो । यसको सही तरिका के हुनसक्छ ?यसलाई अझै मसिनो तरिकाले गर्न सुझाव दिनसभयो ।
श्री बहादुर मगर	सुक बुढा	<ul style="list-style-type: none"> सामाजिक परिक्षण आफैले आफैको लेखाजोखा गर्ने पद्धतिलाई आवश्यक ठानी सुरुवात गरिएको र हाम्रा स्वास्थ्य संस्थाहरुले के कसरी काम गरिरहेका छन् ।

		<ul style="list-style-type: none"> सेवा प्रवाह, सेवाग्राहीप्रतिको व्यवहार जस्ता विषयमा कसरी सबल, पारदर्शी र जवाफदेही बनाउन सकिन्छ र हाम्रा कमीकमजोरीहरूलाई आगामी दिनमा कसरी सुधार गर्दै जान सकिन्छ भन्ने विषयमा परिक्षणले सहयोग गर्ने बताउनुभयो ।
श्री दिपक धर्ती मगर	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	<ul style="list-style-type: none"> सामाजिक परिक्षण सेवा प्रदायक निकायहरूले गरेको समग्र कामको लेखाजोखा भएकोले पहिलो पटक स्वास्थ्य संस्थाहरूको सामाजिक परिक्षण गर्न लागिएकोले हामीले गरेका कामहरूलाई कसरी पारदर्शी, जवाफदेही र आम नागरिकले अनुभूति गर्ने गराउन सकिन्छ भन्ने उद्देश्यले पहिलो पटक सुरुवात गरेर आगामी दिनमा यसलाई निरन्तरता दिइने बताउनुभयो ।

१४. निष्कर्ष तथा उपसंहार

परिवर्तन गाउँपालिकाले सुशासन प्रतिको प्रतिवद्धता बमोजिम र सुशासनमा आधारभुत मान्यता वा विद्यमान सुशासनका नीति तथा मार्गदर्शनहरू अनुसार सामाजिक परिक्षणको सुरुवात गरेको छ । उक्त पालिकाले स्वास्थ्य संस्थाले संस्थागत लक्षित समुदायको जीवनमा ल्याएको सकारात्मक परिवर्तन वा प्रभावको लेखाजोखा गरेको कार्य आफैमा एक उदाहरणीय कार्य हो ।

त्यसकारण यस पालिकाले स्वास्थ्य संस्थाहरूको अभै संस्थागत विकास गरी, संस्थाका विषयगत क्षेत्रहरू अनुसार श्रोतको खोजी, व्यवस्थापन तथा प्रवर्द्धन गरी संस्थाले तोकेको परिकल्पना प्राप्त गर्न सक्ने प्रचुर सम्भावना रहेको छ । यसका लागि पालिकाले समान लक्ष्य र उद्देश्य भएका विभिन्न नागरिक समाजका संस्थाहरूसँगको सहकार्यमा निरन्तर अगाडी बढन सक्यो भने अभै सबल, सफल र दीगो रूपमा स्थापित गर्न मद्दत पुग्छ ।

अनुसुचिहरू

अनुसुची १

सन्दर्भ सामग्रीहरू

सन्दर्भ सामग्री तथा सामाजिक परिक्षणका संवैधानिक तथा कानुनी आधारहरू

- नेपालको संविधान २०७२
- नेपालको संविधान २०७२, धारा ५१ को राज्यका नीतिहरू
- स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४
- सुशासन संचालन तथा व्यवस्थापन ऐन तथा नियमावली

- सुशासन प्रवर्द्धन रणनीति तथा कार्ययोजना २०७४
- सुचनाको हक सम्बन्धी ऐन
- सामाजिक परिक्षण, सार्वजनिक परिक्षण र सार्वजनिक सुनुवाई सम्बन्धी निर्देशिका
- स्थानिय सरकार संचालन ऐन २०७४ दफा ७८ आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कार्यान्वयन गर्नुपर्ने
- गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई पारदर्शी, उत्तरदायी र जवाफदेही बनाउन सार्वजनिक परिक्षण, सामाजिक परीक्षण तथा सार्वजनिक सुनुवाई जस्ता कार्यक्रम संचालन गर्नु पर्नेछ ।
- स्थानीय तहमा बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, आर्थिक व्यवस्थापन तथा सम्पत्ति हस्तान्तरण सम्बन्धी निर्देशिका, २०७४

अनुसूची २ वित्तीय अनुशासन सम्बन्धी व्यवस्था:

- जवाफदेहीपूर्ण योजना तर्जुमा गरी स्थानीय तहमा सञ्चालित योजना र कार्यक्रमको सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण तथा लैगिक सशक्तिकरण र सामाजिक समावेशीकरण समेतको व्यवस्था मिलाउनुपर्नेछ ।
- पारस्पारिक जवाफदेहिता सेवाप्रदायक निकायहरुको सामाजिक परिक्षण सम्बन्धी निर्देशिका
- सामाजिक परिक्षण सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरुको संगठनले निर्माण गरेको निर्देशिका

अनुसूची:३ सहभागीहरुको विवरण

मिति २०८१/०३/०५ गते ग्रामिण विकास तथा चेतना समाज दाडको आयोजनामा परिवर्तन गाउँपालिका रोल्पाको सहयोगमा संचालिन स्वास्थ्य संस्थाहरुको सामाजिक परिक्षण कार्यक्रममा गाउँपालिकाका अध्यक्ष श्री सुक बहादुर घर्ती मगर ज्यूको अध्यक्षता, पालिकाका उपाध्यक्ष, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वडा अध्यक्ष ज्युहरु, कार्यपालिका सदस्यहरु स्वास्थ्य शाखा प्रमुख स्वास्थ्य संस्था प्रमुखहरु गरी बहुक्षेत्रिय सरोकारवालाहरु बीचमा, परिवर्तन गाउँपालिकाका ६ ओटै स्वास्थ्यमा सामाजिक परिक्षक सुशासन, तथा लैगिंग समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण विषय विज्ञ श्री रीमा बि.सी.ज्यूको सहजीकरणमा तपशिलको उपस्थितीमा सम्पन्न गरियो । जसमा २५ जना सहभागीहरुको सहभागिता रहेको थियो ।

आज दिनी २०८१।३।५ गत यस प्रक्रिया वाले पालीका
गांड ज्ञायोपातीका कामिलय युतलन्धा (वोल्पाना) यह पातीका आतहरा
स्वास्थ्य कीरणाहेचा व्याख्या प्रक्रिया की पातीका स्वास्थ्य शिक्षा नोंदी
तपारिला वर्मोजिमा (उपर्योगीतमा वापरना नाही)।

उपासकीतीहु.

श्री स्वर्णवहादुर बुदा नार (असाम एकिता गामा)
श्री कलोकेव (वर्गानी - (उपाध्यक्ष ..))

श्री ईमजिएम. (प्रमुख धनुरक्षकीय उचित)

श्री संस्कृत बुदा (१८ वडा इच्छक)

श्री लोभिणाकुपुदा (२८ वडा इच्छक)

श्री बोम चिहुम न्यन्द (२. ..)

श्री मानालिंगुदा (४८ वडा इच्छक)

श्री लिल वहादुर वली (१८ वडा इच्छक)

श्री गत कुमुदुपुदा (७५ वडा इच्छक)

श्री बोरिला नहा (कापापतिका वहल्य)

श्री मोहारी विठ. (.. ..)

श्री उत्तराव विठ. (.. ..)

श्री धम वहादुर नार (.. ..)

श्री शेरजु वली (कवीली लिंगी)

श्री उचिको धार्ता (राजरा लिंगी)

श्री तरालिंगुवल (उचिटी लिंगी)

श्री उचिला पुदा नार (पाहिकाड़ लिंगी)

श्री अरुल विठ. (राजरा लिंगी)

श्री आन पुदाल लेडो (आसाने नार)

श्री रुपा धार्ता (लेल चुप डार्गाड़)

श्री आम उमादुरुदो (चुप डिके/वली)

श्री विठु धार्ता (चुप डार्गाड़)

श्री नेत्रधार्ता (चुप वार्गारा)

श्री लिपु धार्ता नार (स्त्री वार्गा लिंगी)

श्री अद्या धर्मी (स्वाच्छ कुरेली)
 श्री रवोन्द्र शुभा
 श्री जगेन्द्र कवे
 श्री नवन वली

अनुसुचि:४ सामाजिक परीक्षण भेलाको आचार संहिता

यस सामाजिक परीक्षण कार्यक्रममा उपस्थित आयोजक, सहजकर्ता तथा सहभागीहरू सबैले निम्न अनुसारका आचारसंहिता पालना गरिदिनु हुन अनुरोध छ ।

- विषयवस्तुमा मात्र केन्द्रित रही छलफल गर्ने ।
- अरूका कुरा ध्यानपूर्वक सुन्ने र उनीहरूको विचार तथा धारणाको कदर गर्ने ।
- तथ्य-तथ्याङ्क र सही सूचनाको आधारमा विचार राख्ने ।
- निजी वा व्यक्तिगत कुरामा टिप्पणी नगर्ने तथा व्यक्तिगत आक्षेप नलगाउने ।
- व्यक्ति वा संस्थाको सार्वजनिक मर्यादा र शिष्टाचारलाई कायम राख्ने ।
- सहभागीहरूलाई विचार राख्न प्रोत्साहन गर्ने र विचारका लागि धन्यवाद दिने ।
- सामाजिक परीक्षक अर्थात् सहजकर्ताले बोल्ने समय दिएपछि मात्र सहभागीहरूले आषना कुराहरू राख्ने ।
- बोल्दा पालै पालो बोल्ने र एउटा व्यक्तिले एकपटक मात्र बोल्ने ।
- आफ्नो कुरालाई छोटकरीमा स्पष्ट रूपमा राख्ने र बीचमा अर्काको कुरा नकाट्ने ।
- विभेदपूर्ण भाषाको प्रयोग र व्यवहार नगर्ने ।
- मुख्य सुझाव स्पष्ट बुझिने गरी बुँदागत रूपमा मेटाकार्डमा पनि लेखेर सहजकर्तालाई दिने ।

अनुसूचि ४

अनुसूची ४.१

स्वास्थ्य संस्थाहरुको अभिलेखिकरण (हस्तान्तरण, दाखिला, निकासा आदि) अभ्यास

मेरी पक्षी, नं. ४०५

परिवर्तन गाउँपालिका

हस्तान्तरण फाराम

यस कायालयको तपशिल अनुसारको मालसामान हस्तान्तरण गरिएको छ।

प्रति वार्षिक वित्तीय संचयका लाभाशेष अनुसारका मालसामान
सामाजिक स्थान्तरण गर्ने विर्याय मिति ३०-३१०३१५

सामान हस्तान्तरण गर्ने कार्यालयले भर्ने :

सामान बुझिलिने कार्यालयले भर्ने :

<p>सामान हस्तान्तरण गर्ने कार्यालयले भएः</p> <p>सामान बुझाउनेको , सामान हस्तान्तरण गर्ने कार्यालय प्रभवको</p> <p>नाम : दिव्य देवी भार</p> <p>पद : सहायता पात्री</p> <p>दस्तखत :</p> <p>मिति : २०८१०२१३</p> <p>कार्यालयको छाप</p>	<p>नाम :</p> <p>पद : प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत</p> <p>दस्तखत :</p> <p>मिति : २०८१०२१४</p>	<p>सामान बुझाउनेले</p> <p>नाम : अमृत रिज</p> <p>पद : दिव्य देवी</p> <p>दस्तखत :</p> <p>मिति : २०८१०२१५</p> <p>कार्यालयको छाप</p>
---	---	--

नेपाल दरबार
स्थानीय देवा जनसंघका बचातर
स्थानीय देवा विभाग

म.ने.प.का.नं ८०४

Pachhabang Health Post

नामांकन नं.:

खर्च / निकासा फारम

आ. व. : 2079/2080

निकासा नं. : S6341/79/80/0030

मिति: 2080/03/06

क्र. सं.	सामानको नाम	कोड नं.	स्थेतिकिकेशत	निकासा गरिएको			जम्मा रकम	जिन्ती आवा पाना नं.	कैफियत
				इकाई	परिमाण	दर			
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
1	Paracetamol 125 mg / 5 ml 50 ml Syrup			Bottle	10	24.88	248.80	0	PAC1721 - (30/06/2024)
2	Paracetamol 500 mg Tablet #			Tablet	1000	0.82	821.10	0	CS12044 - (30/06/2024)
3	(HRZE) Isoniazid 75 + Rifampicin 150 + Pyrazinamide 400 + Ethambutol 275 mg Tablet #			Tablet	28	8.70	243.71	0	J102363 - (31/01/2024)
4	(HR) Isoniazid 75 mg + Rifampicin 150 mg Tablet #			Tablet	56	4.34	242.82	0	A101383 - (29/02/2024)
5	Syringe 5 ml #			Piece	10	4.77	47.69	0	210307 - (31/03/2026)
6	Amoxycillin 500 mg Capsule #			Capsule	50	3.20	160.00	0	CMS-397 - (30/12/2024)
7	Ranitidine 150 mg Tablet #			Tablet	700	1.71	1,197.14	0	I1460 - (30/09/2024)

देव शाखाको दस्तखत: *१५/३/२०८०*नाम: *लक्ष्मी प्रसाद नेपाल*
मिति: 2080/03/06स्वीकृत गरिएको दस्तखत: *१५/३/२०८०*नाम: *लक्ष्मी प्रसाद नेपाल*
मिति: *२०८०/०३/०६*

दाखिला मिति : 2080/02/19
दाखिला प्रतिवेदन नं. : S8341/79/80/026

क्र.सं.	चरित आदेश / हस्तान्तरण फाराम नं.	विनाई बरिंद्रिय संकेत नं.	विनाई बाटा पाता नं.	सामानको जाम	स्पेसिफि केन	सामानको परिवर्तन	मोबाइल नं.	मुल (विवर विवर अनुवाद)							
								एकाई	परिवर्तन	वर	जम्मा तु. ब.कर बाटेर	तु.ब.कर	सामानको जम्मा भूमि	मन्त्र जारी	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	
१	M483/79/80/00218	407	०	Albendazole 400 mg chewable Tablet #		TAZ-110 - (2023/09/30)		Tablet	500	2.1500	1,090.0000	0.0000	1,090.0000	0.0000	1,090.000
२	M483/79/80/00218	407	०	Ibuprofen Syrup #		QSC007 - (2024/09/30)		Bottle	15	25.0529	375.7935	0.0000	375.7935	0.0000	375.7935
३	M483/79/80/00218	407	०	Amoxicillin 125 mg / 5ml Dry Powder for Suspension #		ZZD/T89001 - (2024/09/30)		Bottle	15	73.4315	1,101.4725	0.0000	1,101.4725	0.0000	1,101.472
४	M483/79/80/00218	407	०	Amoxicillin 250 mg Dispersible Tablet #		AMOX1239 - (2024/09/30)		Tablet	650	4.2657	2,785.7050	0.0000	2,785.7050	0.0000	2,785.705
५	M483/79/80/00218	407	०	Amoxicillin 250 mg Dispersible Tablet #		SMT/670023 - (2025/11/30)		Tablet	150	5.5000	825.0000	0.0000	825.0000	0.0000	825.000
६	M483/79/80/00218	407	०	Paracetamol 500 mg Tablet #		CS12044 - (2025/06/30)		Tablet	1,000	0.0211	821.1000	0.0000	821.1000	0.0000	821.100

† Paribartan Rural Municipality, Rolpa बाटा पाता,

जम्मा: 6,999.

प्राप्ति अनुमान दाखिला प्रतिवेदन वरापा ले दिए गए यसको राशीकृत गर्ने:

परिवर्तन राजस्व बजारीका प्राप्ति:
नाम: Pachhabang Health Post
परिवर्तन राजस्व बजारीका प्राप्ति:
नाम: Pachhabang Health Post
मिति: 2080/02/19

परिवर्तन राजस्व बजारीका प्राप्ति:
नाम: डॉ. रामलीला राम
परिवर्तन राजस्व बजारीका प्राप्ति:
नाम: डॉ. रामलीला राम
मिति: 2080/02/19

प्राप्ति अनुमान दाखिला प्रतिवेदन वरापा ले दिए गए यसको राशीकृत गर्ने:
नाम: डॉ. रामलीला राम
परिवर्तन राजस्व बजारीका प्राप्ति:
नाम: डॉ. रामलीला राम
मिति: 2080/02/19

दाखिला मिति : 2080/02/19
दाखिला प्रतिवेदन नं. : S8341/79/80/026

क्र.सं.	चरित आदेश / हस्तान्तरण फाराम नं.	विनाई बरिंद्रिय संकेत नं.	विनाई बाटा पाता नं.	सामानको जाम	स्पेसिफि केन	सामानको परिवर्तन	मोबाइल नं.	मुल (विवर विवर अनुवाद)							
								एकाई	परिवर्तन	वर	जम्मा तु. ब.कर बाटेर	तु.ब.कर	सामानको जम्मा भूमि	मन्त्र जारी	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	
१	M483/79/80/00218	407	०	Albendazole 400 mg chewable Tablet #		TAZ-110 - (2023/09/30)		Tablet	500	2.1500	1,090.0000	0.0000	1,090.0000	0.0000	1,090.000
२	M483/79/80/00218	407	०	Ibuprofen Syrup #		QSC007 - (2024/09/30)		Bottle	15	25.0529	375.7935	0.0000	375.7935	0.0000	375.7935
३	M483/79/80/00218	407	०	Amoxicillin 125 mg / 5ml Dry Powder for Suspension #		ZZD/T89001 - (2024/09/30)		Bottle	15	73.4315	1,101.4725	0.0000	1,101.4725	0.0000	1,101.472
४	M483/79/80/00218	407	०	Amoxicillin 250 mg Dispersible Tablet #		AMOX1239 - (2024/09/30)		Tablet	650	4.2657	2,785.7050	0.0000	2,785.7050	0.0000	2,785.705
५	M483/79/80/00218	407	०	Amoxicillin 250 mg Dispersible Tablet #		SMT/670023 - (2025/11/30)		Tablet	150	5.5000	825.0000	0.0000	825.0000	0.0000	825.000
६	M483/79/80/00218	407	०	Paracetamol 500 mg Tablet #		CS12044 - (2025/06/30)		Tablet	1,000	0.0211	821.1000	0.0000	821.1000	0.0000	821.100

† Paribartan Rural Municipality, Rolpa बाटा पाता,

जम्मा: 6,999.

प्राप्ति अनुमान दाखिला प्रतिवेदन वरापा ले दिए गए यसको राशीकृत गर्ने:

परिवर्तन राजस्व बजारीका प्राप्ति:
नाम: Pachhabang Health Post
परिवर्तन राजस्व बजारीका प्राप्ति:
नाम: Pachhabang Health Post
मिति: 2080/02/19

परिवर्तन राजस्व बजारीका प्राप्ति:
नाम: डॉ. रामलीला राम
परिवर्तन राजस्व बजारीका प्राप्ति:
नाम: डॉ. रामलीला राम
मिति: 2080/02/19

प्राप्ति अनुमान दाखिला प्रतिवेदन वरापा ले दिए गए यसको राशीकृत गर्ने:
नाम: डॉ. रामलीला राम
परिवर्तन राजस्व बजारीका प्राप्ति:
नाम: डॉ. रामलीला राम
मिति: 2080/02/19

जीत अ. नं. २०६९ / ५० नं. ३१२।

→ स्वतंपात्र सम्पत्ताएँ → ८५,४०।-

→ उमा सुरक्षा लागून्हा - ७,७०,५०।-

→ प्रधानमंत्री दैर्घ्य तथा लिखसापत्र → ३६,८६०.२८।

→ महाराजा सं. अदिवासी समिति - ७४,७९।.

→ उमा चुरंगा → ८०,८०।-

→ खीरपीप सुनिकोटा बोला नोलगा (घरघुरा सेवा) २३,८५,८०।

→ नागलंगर लालसापत्र रक्ष्य → २४,०५।.

→ रवीप तथा गाड़ी क्लिनिक निकट भट्टा → २४,६२।-
२४,६२।-

→ उमा चुरंगा - ७५,००।-

→ नाट्यालयम संगठन उद्योग कोष प्राप्ति - ७८,००।-

→ जीत अ. पट्टगाड़ी उमा चुरंगा रक्ष्य माला → ७,७०,८०।-
८०,८०।-

८५,८०।-

९,९४,८०।-

→ जीत अ. चुरंगा कुले - ८६,३१।,

८८,८० पाइने → ८८,८८,८० = ८८,००।-

अनुसूची ४.२ मुख्य फोटोहरु
सामाजिक परिक्षणका केही भलकहरु

सामाजिक परिक्षणपूर्व तयारी बैठकका सन्दर्भमा छलफल गर्दे गर्दाको तस्वीर

महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका र स्वास्थ्य आमा समूहसँग सेवाका सन्दर्भमा छलफल गर्दे सामाजिक परिक्षक

व्यवस्थापन समितीका पदाधिकारीहरु र स्वास्थ्य कर्मीहरुसँग अन्तरसंवाद गर्दै सामाजिक परिक्षकको टोली

पालिकाको स्वास्थ्य शाखाको टिमसँगको छलफलको तस्वीर

सरोकारवाला निकायहरु र लीक्षित वर्गसँगको भेटघाटको भलक

स्वास्थ्यकर्मीहरु र सेवाग्राहीसँग सेवा प्रवाहको विषयमा छलफल तथा अन्नतरकिया गर्दे गर्दाको तस्तीर

सेवा प्रवाहको अवस्थाका विषयमा सेवाग्राहीसँग कुराकानी गर्दे गर्दाको तस्तीर

सुक्तकेरी कक्षमा जानकारी गराउदै हुनुहुन्छ ।

सामाजिक परिक्षणको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा मन्तव्य राख्दै गाउँपालिकाका अध्यक्ष श्री सुक बहादुर बुढा मगर

सामाजिक परिक्षणको सार्वजनिकीकरण गर्दे सामाजिक परिक्षक श्री रीमा बि.सी.